

Dokumentnamn: Metodstöd socialt boende med stöd**Beslutad av:**Verksamhetsledningsgrupp
(verksamhetschefer med
enhetschefer myndighet)**Gäller för:**Socialsekreterare vid
Förvaltningen för
funktionsstöd**Dokumentsort:**

Metodstöd

Giltighetstid:Från och med 2024-01-31
och tills vidare**Senast reviderad:**

2024-06-11

Datum för beslutet:

2024-01-31

Syftet med detta metodstöd

Att socialsekreterare har ett stadengemensamt metodstöd inför beslut om socialt boende med stöd. Metodstödet är ett komplement till övrig information och dokument om insatsen.

Koppling till styrande dokument och andra processer

Styrande eller stödjande dokument samt annan information	Koppling till detta metodstöd
Socialtjänstprocessen finns på Digitala navets startside under genvägar och förvaltningens processer.	Här beskrivs själva handläggningsprocessen från ansökan till verkställighet av beslut, uppföljning och avslut.
Genomföra socialt boende med stöd se Socialtjänstprocessen Finns i socialförvaltningarnas processer	Här beskrivs processen om att genomföra beslut om socialt boende med stöd.
Göteborgs Stads handbok för handläggning av individuellt stöd enligt LSS och SoL till personer med funktionsnedsättning. Handboken finns på styrande dokument och länkad här	Innehåller stadens övergripande stöd för handläggning och beskriver bland annat ansvarsfördelning mellan vistelseort och bostadskommun
Göteborgs stads anvisning för ansvarsfördelning av ärenden mellan de fyra SF, FFS och ÄVO Anvisningen finns på styrande dokument och länkad här	Anvisningen tydliggör ansvarsfördelningen mellan de fyra SF, FFS och ÄVO vad gäller att varje förvaltning ansvarar för hemlöshet för sin målgrupp. Vid behov av insatser från fler förvaltningar används samordnad plan.

Göteborgs Stads anvisning om ansvarsfördelning för personer med psykiska funktionsnedsättningar Anvisningen finns på styrande dokument och länkad här	Anvisningen tydliggör respektive förvaltnings ansvar i arbetet kring personer med psykiska funktionsnedsättningar och målgrupper för socialt boende med stöd.
På Digitala navet finns en sida som heter Boende och hemlöshet	Här beskrivs olika stödnivåer, bedömning av dessa, vilka boenden som finns inom de olika kategorierna och som bedrivs av staden och länk till SPINK placeringsstöd
Förvaltningen för funktionsstöds rutin för hantering av köpfiler Rutinen finns på styrande dokument och länkad här	Denna rutin säkerställer att information om köp når fram till de administratörer som ska kontrollera fakturor och administrera avgifter
Rutin för handläggning och kostnadsansvar mellan stadsområden inom förvaltningen för funktionsstöd Rutinen finns på styrande dokument och är länkad här	Denna rutin tydliggör ansvarsfördelning och tillhörighet då en person befinner sig i hemlöshet och är aktuell inom socialförvaltningarna

Metodstöd socialt boende med stöd

Inhämta uppgifter

Att tänka på under utredningen

Socialtjänstens ansvar

Hemlöshet kan uppkomma av många skäl. Socialtjänsten har inte ansvar för att tillgodose behov av bostad som beror på allmän bostadsbrist, utan personen har själv ansvar för sin boendesituation. Endast i undantagsfall har socialtjänsten en skyldighet att bistå enskilda personer med boendeinsatser.

I 5 kap. 7 § SoL framgår bland annat att kommunen ska inrätta *bostäder med särskild service* för dem som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring och behöver ett sådant boende. Av ovan nämnda bestämmelser följer att nämnden har en skyldighet att erbjuda bostad med särskild service till personer med omfattande funktionsnedsättningar när dessa personer, efter ansökan, har genomgått en

behovsbedömning enligt 4 kap. 1 § SoL och slutligen har bedömts uppfylla förutsättningarna. Rätten till denna typ av bostäder beror dock inte på om personen är hemlös eller inte; rätten beror på om personen har en omfattande funktionsnedsättning och därför är i behov av bostad med särskild service. Denna typ av bostad är en lagstadgad skyldighet som nämnden har när förutsättningarna i det enskilda fallet är uppfyllda.

Samverkan mellan förvaltningen för funktionsstöd och de fyra socialförvaltningarna

I Göteborgs stads anvisning för ansvarsfördelning av ärenden mellan de fyra SF, FFS och ÄVO framgår att funktionsstöd inte handlägger nödbistånd utifrån strukturell bostadslöshet. Detta ansvar ligger på socialförvaltningarna. De ärenden som avses är personer som inte bedöms uppfylla kriterierna för socialt boende med stöd, men som saknar tak över huvudet. Till exempel personer som söker sig till staden utan att ha säkrat boende, personer vars andrahandskontrakt löper ut utan att man löst boende, avhysningar där det ej framgår att man har stödbehov på grund av funktionsnedsättning.

I ärenden som rör samsjuklighet, dvs när personen både har en funktionsnedsättning och en samtida missbruksproblematik, är utgångspunkten samverkan mellan FFS och de fyra SF vuxenenheter förutsatt att den enskilde samtycker till detta. Samordnad plan ska användas i dessa ärenden och i vissa fall blir det även aktuellt med en samfinansiering (50/50) vid placering på socialt boende med stöd. Om SF vuxen har själva boendebeslutet och det ska ske en samverkan och samfinansiering från FFS i ärendet (eller vice versa), kan insatsen "stödkontakt med socialsekreterare" beviljas efter den enskilde har ansökt. Denna insats är rent administrativ och kräver ingen utredning men är en förutsättning för att ha ett ärende öppet i mer än två månader utan annan insats. Vid osäkerhet ska du alltid samråda med arbetsledning.

En tillhörighetskontroll kan också behöva göras. När man gör en tillhörighetskontroll säkerställs det att personen inte har en folkbokföringsadress i annan kommun, annat stadsområde eller ett redan pågående ärende i en av socialförvaltningarna.

Information till personen

Meddela personen att hen skriver in sig på Boplats och HomeQ samt eventuella andra bostadsköer i kranskommuner och aktivt söker bostäder. Information ska även lämnas om att hyra eller egenavgift kommer att få betalas av personen ifall hen blir beviljad socialt boende med stöd. Om personen saknar betalningsförmåga får en ansökan göras till försörjningsstöd.

Personen ska även få information om att biståndet är en kortsiktig lösning och att hen behöver göra det som hen kan utifrån sin förmåga att lösa sin boendesituation såsom att medverka i boendecoaching, ta emot stöd i bostadssök osv.

Frågor som är aktuella vid utredning

För utredning om bistånd till socialt boende med stöd för personer med en funktionsnedsättning och/eller samsjuklighet är oftast ett flertal livsområden aktuella.

För att en person dessutom ska vara berättigad till bistånd i form av boende enligt 4 kap. 1 § SoL ska, enligt rådande praxis (RÅ 2004 ref. 130, RÅ 1990 ref. 119) följande kriterier vara uppfyllda:

Är personen helt bostadslös?

Under *relaterade faktorer* ska personens nuvarande boendesituation och boendehistorik framgå.

Helt bostadslös innebär att personen vid tidpunkten för beslut om bistånd måste vara kvalificerat bostadslös, det vill säga helt sakna tak över huvudet. Vet vi att personen kommer bli bostadslös inom kort, kan en ansökan inhämtas om socialt boende med stöd, men biståndet beviljas först dagen då den enskilde faktiskt är bostadslös. (Det finns situationer då boendesituationen är så pass oskäligen för personen att undantag kan göras, men detta görs alltid i samråd med arbetsledning).

Ta reda på vad personen har gjort för att lösa sin boendesituation såsom bott hos vänner/bekanta, sökt inneboende/andrahandskontrakt/boplats/HomeQ osv. Vi ska alltså utreda om personen har gjort det hen kan för att lösa sin situation utifrån sin förmåga.

Ta reda på om personen kan tillgodose sitt behov av bostad på egen hand eller på annat sätt? Om inte, vad är det som gör att hen inte själv kan ordna sin boendesituation?

Har personen speciella svårigheter?

Under *livsområden eller kroppsfunction* ska personens svårigheter/oförmåga att ordna sin boendesituation framgå. Hur yttrar sig svårigheterna? Är de kopplade till hans funktionsnedsättning? Kan hindret undanröjas med andra insatser/stöd?

Hur ser personens stödbehov ut i den dagliga livsföringen? Hur omfattande är stödbehovet? Beskriv detta under respektive livsområde.

Under *relaterade faktorer* ska speciella svårigheter såsom om att personen tidigare haft hyresskulder/störningar/vräkningshistorik och liknande framgå.

Enligt rättspraxis utgör en psykisk sjukdom/ohälsa/funktionsnedsättning en speciell svårighet först när den medför att en person inte är kapabel att själv söka bostad enligt de sedvanliga tillvägagångssätten. Som tankestöd kan man börja med att tänka hade denna person fått en lägenhet om det inte vore bostadsbrist och sedan väga in om hen skulle klara hela processen från att söka bostad genom olika hemsidor, boka och gå på visning, ta eventuella nödvändiga kontakter, lämna svarsbesked samt kontraktsskrivning. Kan personens svårigheter avhjälpas med exempelvis boendestöd?

Om personen har haft stödinsatser innan kan underlaget från utförarna vara en grund för vår bedömning, även svårigheter utifrån kännedom om hen och/eller att svårigheten styrks av medicinskt intyg.

Tillhör personen en socialt utsatt grupp?

Vissa socialt utsatta grupper kan till följd av sin utsatthet och sociala situation ha rätt till bistånd till insatser från socialtjänsten. Det handlar om grupper där boendet är en del av en insats som ska ge den enskilde skydd och/eller stöd i att förändra en svår social situation. Det är inte en insats som beviljas som enbart boende, utan boendet är en kombination med andra insatser och stöd.

Personer som tillhör en socialt utsatt grupp kan ha rätt till bistånd till boende som en del av en insats så länge som behovet av stöd/skydd kvarstår. Det betyder att om behovet av att bo med stödinsatser upphör, saknas rätt till fortsatt bistånd om personen inte också bedöms ha speciella svårigheter att anskaffa en bostad.

- Har personen ett missbruk och psykisk ohälsa/funktionsnedsättning, som till följd av sitt missbruk och psykiska ohälsa/funktionsnedsättning behöver bo med stöd före, under eller efter behandling? Ställ frågan om personen behöver bo med stöd för att genomgå rehabilitering? Finns det också ett medicinskt intyg som styrker detta? Notera att de fyra socialförvaltningarna ansvarar för handläggning av alla ärenden som avser ansökningar om *vård och behandling av missbruk* (alkohol, droger, spel).
- Har personen vårdats inom sluten rättspsykiatrisk vård och är bostadslös? När boende är en förutsättning för att hen ska kunna skrivas ut från rättspsykiatrisk vård och är bostadslös, har socialtjänsten en skyldighet att bevilja bistånd till boende.

Andra socialt utsatta grupper:

Utöver ovanstående grupper ingår även personer som är utsatta för våld i nära relation och som behöver bistånd till boende för att få skydd och stöd. Även ungdomar som skrivs ut från HVB-eller familjehemsplacering samt personer som väljer att lämna en kriminell gruppering, nätverk eller organiserad brottslighet och som riskerar att bestraffas för sitt utträde och därmed behöver få bistånd till boende för att få skydd och stöd. Dessa grupper hanteras däremot som utgångspunkt av de fyra SF då de ansvarar för skyddsbedömningar. Även personer som enbart har en missbruksproblematik och är i behov av stöd och behandling utifrån denna hanteras av de fyra socialförvaltningarna.

Personer som frigges från kriminalvård i anstalt

Socialförvaltningarna ansvarar för bistånd till socialt boende med stöd för personer som frigges från kriminalvård i anstalt och är i behov av stöd för att erhålla en bostad efter avtjänat straff för att minska risken för återfall i kriminalitet. Om personen samtidigt bedöms ha en psykisk funktionsnedsättning samverkar socialförvaltningen med förvaltningen för funktionsstöd

Unga vuxna – 18 år till och med 20 år (HVB, stödboende)

FFS handlägger inte stödboende eller HVB för unga vuxna (18–20 år), ansvaret ligger på Socialförvaltningen. Om en ung vuxen däremot har mer omfattande stödbehov än vad som kan tillgodoses på stödboende/HVB kan andra boendeinsatser handläggas av FFS, så som korttidsboende eller bostad med särskild service. En ung vuxen kan även ansöka om hjälp till bostadsanskaffning, F100, via FFS.

Barnfamiljer och hemmaboende ungdomar

Om det finns barn i en familj som riskerar att bli bostadslös ska alltid en orosanmälan lämnas till barn och familj på socialförvaltningarna och samverkan ska även ske med socialförvaltningarna som alltid prioriterar det vräkningsförebyggande arbetet när det gäller barnfamiljer. Vid placering av barnfamiljer finns några särskilda sociala boenden som är riktade till föräldrar med barn. Oftast är det socialförvaltningarna som hanterar denna målgrupp, men det kan komma att bli aktuellt utifrån placeringar via funktionsstöd också. Det viktigaste är att vi samverkar i dessa ärenden så inget barn far illa. Använd samordnad plan.

Gällande hemmaboende ungdomar så är det enligt praxis skäligt att ungdomar bor hemma fram tills de har egna ekonomiska möjligheter att flytta till en egen bostad. För att en ungdom ska beviljas bistånd till boende ska särskilda skäl föreligga. Att det finns konflikter i hemmet mellan den unge och föräldrarna är inte skäl nog.

Personer med uppehållsrätt/uppehållstillstånd

EU/EES-medborgare som har uppehållsrätt i Sverige och personer med tillfälligt uppehållstillstånd (TUT), har rätt till bistånd på samma villkor som svenska medborgare. Personer som inte bedöms ha sin hemvist i Sverige (som saknar uppehållsrätt eller där uppehållstillståndet har löpt ut och ingen ny ansökan är gjord till Migrationsverket), har däremot endast rätt till bistånd för att avhjälpa en akut nödsituation (nödbistånd) och hanteras därför av SF.

Behovet kan inte tillgodoses på annat sätt

Behovet ska inte kunna tillgodoses på annat sätt än genom bistånd från socialtjänsten. Det innebär att personen utifrån sin förmåga ska göra det hen kan för att ordna sin boendesituation, vilket innebär att aktivt söka olika former av hyreskontrakt, undersöka i olika nätverk, lösa boende om egna medel samt med annat stöd (boendestöd, god man/förvaltare) samt att ta hjälp för att undanröja eventuella hinder såsom exempelvis skulder. Generellt ställs det höga krav på att personer ska göra allt som hen kan för att lösa sin boendesituation, men dessa krav får anpassas utifrån personens förmåga.

Inför att fatta beslut om socialt boende med stöd

Socialekreteraren utreder rätten till socialt boende med stöd men samråder med 1:e eller enhetschef utifrån delegationsordningen.

Det är viktigt att det finns ett tydligt syfte och mål med insatsen socialt boende med stöd då det är en tillfällig insats. Vad är nästa steg? F100/kommunalt kontrakt, bostad med särskild service eller möjlighet att lösa sin boendesituation på egen hand. I vissa fall kan en kortare period för kartläggning behövas.

Det är viktigt att ha ett kostnadsmedvetet tankesätt, vilken insats och stödnivå blir mest kostnadseffektiv utifrån personens behov av stöd.

Om personen sedan innan har ett beslut om bistånd till socialt boende med stöd och/eller i samband med att hen ansöker om fortsatt insats, inte längre har ett påvisat stödbehov, tas kontakt med socialförvaltningen för att upprätta en samordnad plan (SP) om behov finns av eventuellt stöd från annan förvaltning.

I vissa fall då en person har beviljats socialt boende med stöd utifrån att personen tillhör en socialt utsatt grupp och inte längre har ett påvisat stödbehov eller bedöms ha särskilda svårigheter att själv lösa sin boendesituation kan vi ge avslag på fortsatt insats och vid behov bevilja tid om *skäligt rådrum* upp till 4 veckor. Personen får därmed lösa situationen själv eller ansöka om nödbistånd via SF.

Beslut

Beslut om bistånd i form av socialt boende med stöd fattas enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen.

I insatsbilden väljs något av följande insattstyper:

- FH Akut boende (internt eller externt)
- FH Kortsiktigt boende (internt eller externt)
- FH Långsiktigt boende (intern eller extern)

Stödnivåer är endast valbara inom kortsiktigt och långsiktigt boende men inte inom akut boende.

Insattstypen för det aktuella sociala boendet för personen, framgår av SPINKs underlag.

Socialt boende med stöd – akut

Är aktuellt vid akuta behov under en begränsad tid för att stödja och motivera personen till att söka boende på egen hand. Insatsen syftar också till att kartlägga personens behov för att komma vidare och finna vägar ur hemlöshet. I akut boende ingår:

- Kollektivt boende
- Placering möjlig utanför kontorstid
- Placeringstid 0–3 mån
- All mat ingår
- Bemanning dygnet runt

- Gemensamhetsutrymme

Individuellt stöd inom akut boende:

- Stödnivå ett
- Praktiskt stöd i vardagen
- Motiverande och ska rusta personen för ett mer självständigt boende
- Kartläggning och boendecoaching
- Stöd i kontakter med myndigheter, bostadsmarknaden och stöd mot andra insatser
- Stöd till sysselsättning/arbete utanför bostaden
- Initiera och sammankalla till SIP vid behov
- Omvårdnad och HSL insatser ingår inte

Socialt boende med stöd - kollektivt

Kan vara aktuellt i de fall där det krävs mer utredning och/eller när det finns ett stödbehov hos personen för att den ska kunna komma vidare till eget boende eller annan boendeinsats. Insatsen kan vara under kort- eller långsiktig placeringstid.

I kollektivt boende ingår:

- Möblerade rum/lägenheter
- Närhet till personal
- Gemensamhetsutrymmen
- Mat (hel- eller halvpension)

Individuellt stöd inom kollektiva boende:

- Två stödnivåer (stödnivå 1 och 2) som vid behov kan ändras inom beslutsperioden
- Praktiskt stöd i hemmet
- Kartläggning av behov / underlag till utredning
- Stöd i att bibehålla drogfrihet/minskat drogbruk
- Lots till andra samhällstjänster, sjukvård etcetera
- Stöd till sysselsättning/arbete utanför bostaden
- Boendecoaching
- Initiera och sammankalla till SIP vid behov
- Liten möjlighet till stöd på kvällar och natt
- Det kan vara aktuellt att komplettera med hemtjänst/hemsjukvård då omvårdnad och HSL insatser inte ingår

Socialt boende med stöd – lägenhet

Lägenhetsboende kan vara aktuellt när det krävs mer utredning och/eller när det finns stödbehov hos personen för att den ska kunna komma vidare till eget boende eller annan boendeinsats. Insatsen kan vara under kort- eller långsiktig placeringstid.

I lägenhetsboende ingår:

- Möblerade och omöblerade lägenheter
- Möjlighet att få boendereferenser inför till exempel kommunalt kontrakt eller F100

Individuellt stöd inom lägenhetsboende:

- Fyra stödnivåer (stödnivå 1, 2, 3 och 4) som vid behov kan ändras inom beslutsperioden
- Praktiskt stöd i hemmet
- Kartläggning av behov / underlag till utredning
- Stöd i att bibehålla drogfrihet/minskat drogbruk
- Lots till andra samhällstjänster, sjukvård etcetera
- Stöd till sysselsättning/arbete utanför bostaden
- Boendecoaching
- Initiera och sammankalla till SIP vid behov
- Liten möjlighet till stöd på kvällar och natt
- Det kan vara aktuellt att komplettera med hemtjänst/hemsjukvård då omvårdnad och HSL insatser inte ingår

Beslutslängd

Socialt boende med stöd ska alltid tidsbegränsas med anledning av att personens behov av hjälp till boende kan komma att förändras över tid. Exempelvis om personen får stöd av boendepersonalen i att söka eget boende. Det behöver också alltid finnas en bedömning kring vald beslutslängd utifrån vad syftet med biståndet är.

I beslutet ska det alltid finnas med ett förbehåll eftersom personens behov kan komma att ändras under pågående beslutsperiod. Exempel på förbehåll kan vara att den enskilde beviljas socialt boende med stöd i avvaktan på annan boendelösning (exempelvis F100). Beslutet gäller då i avvaktan på första lämpliga erbjudande om annan boendelösning, dock som längts till och med beslutsperiodens slut. Ett annat exempel på förbehåll kan vara att personen i fråga på egen hand kan ordna sin boendesituation under beslutsperioden och beslut kan då komma att ändras till personens nackdel.

Genomföra

Att tänka på vid verkställighet av socialt boende med stöd

Bedöm stödnivå utifrån lathunden *stödnivåer vid socialt boende med stöd* som finns på sidan *boende och hemlöshet*.

Gör en placeringsförfrågan via SPINKS elektroniska placeringsformulär och följ placeringsprocessen.

SPINK handläggaren gör en matchning av personens behov mot tänkbara utförarens insatser. SPINK handläggaren kontrollerar även att lämpliga utförare har ledig plats, att vårddygnspriset är rimligt utifrån målgrupp och innehåll samt att boendet är kvalitetssäkrat.

Prioriteringsordning:

1. Egen regi
2. Ramavtal
3. Direktupphandling

Vid verkställighet lägg in utförare i insatsbilden och skicka uppdrag. Skriv bedömd stödnivå under övrig information i uppdraget.

I uppdrag till boendet är det viktigt att det framgår under livsområden hemliv, att personalen ska stötta den enskilde i att söka bostad, ordna med hemförsäkring, skriva in sig i bostadsköer osv.

Vid extern utförare skickas uppdrag per post. Se särskild lathund för externa uppdrag i datorhjälpen.

Att tänka på gällande egenavgifter, kostnader/köpfilen och avtal

Avtal

För avtal gällande socialt boende med stöd på ramavtal, mejla socialadministratör inom respektive stadsområde uppgifter om personen, stödnivå samt beslutstid.

För avtal utanför ramavtal mejla blankett för direktupphandling till LINK, som förhandlar om priset samt skriver avtalet.

När upprättat avtal inkommer till förvaltningen meddelar socialadministratör eller LINK avtalsvillkor till administratör som lägger in informationen i köpfilen.

Avgifter

Mejla administrativa enheten via Treserva uppgifter om person, insats, beslutsperiod och stödnivå då de ska hantera fakturorna. Administrativa enheten skickar blankett för beräkning av avgiftsutrymme till personen och beräknar utifrån dessa uppgifter vilken avgift hen ska betala. Meddela om personen ska betala hyra samt om måltider ingår eller inte.

Informera den enskilde att hen kommer få betala en egenavgift. Dokumentera därefter i den enskildes journal att information lämnats. Vid akut och kollektivt boende ska den enskilde alltid betala egenavgift samt matavgift (om måltider ingår). Vid lägenhetsboende ska den enskilde betala hyra i stället för egenavgift, måltider ingår ej.

Vid avslut, förlängningar eller förändringar meddela administrativa enheten.

För fördjupad information, se *Förvaltningen för funktionsstöds rutin för hantering av köpfilen*.

Följa upp

Att tänka på vid uppföljning av socialt boende med stöd

Vid uppföljning är det viktigt att inhämta uppgifter från såväl personen själv som från personalen på boendet. Hur fungerar placeringen, följs hyreslagen, har hyran kommit in i tid och tar personen emot det stöd hen har behov av? Har ökade stödbehov uppmärksammats? Det är viktigt att redan i tidigt skede påbörja en planering för vad nästa steg är, exempelvis F100, BMSS eller kan personen lösa sin boendesituation på egenhand.